

PATENTA DE ÎNTREPRINZĂTOR:**POTENȚIAL SOCIAL IMPORTANT LA CREAREA LOCURILOR DE MUNCĂ***Angela CHELARU**Catedra Management*

The patent of a businessman is an integral part of small business. It could give a good perspective for thousands of economic agents, being one of the best decisions which will rescue them from hard book keepings. Expansion of these areas will allow receiving in patent's activation new workplaces and appreciable updating of the budget.

The best solution for raisings of living level of the country could be a progressive policy of the government as to the development of small business as one of stability factors.

Posesorii de patentă de întreprinzător sunt un întreg grup social impunător ca număr, fiind peste 42 mii de cetățeni. Ei reprezintă oamenii energici, care și-au creat singuri locuri de muncă și plătesc impozite statului în avans. Patenta se eliberează numai după achitarea costului ei. Deci, în avans. În conformitate cu datele furnizate de Inspectoratul Fiscal Principal de Stat, s-a constatat că 88% din numărul lor total sunt în comerț. Iar 6% acordă servicii și 2% sunt implicați în afacerile de transport pasageri. Aplicarea patentei de întreprinzător este ca și practica unui singur impozit. În acest sens, Moldova ar putea deja extinde modalitatea dată de susținere a inițiativei private. În principiu, pentru microbusiness aceasta ar fi una dintre cele mai bune soluții, salvând mii de agenți economici de o evidență contabilă anevoioasă. Prin lărgirea domeniilor, care pot fi permise în activitate cu patenta de întreprinzător, s-ar putea obține noi locuri de muncă și anumite acumulări în buget. În același timp, mediul de afaceri ar simți o învioreare.

Tabel**Evoluția patentelor**

	1999	2000	2001	2002	2003
Numarul patentelor eliberate	19040	33153	36896	40266	42293
Suma încasată de la eliberare și prelungire (mii lei)	6980	16800	22350	29320	42282

Sursa: Inspectoratul Principal Fiscal de Stat

Din datele Tabelului observăm evoluția cantitativă după numărul de patente/locuri de muncă: de la 19040 în 1999 la 42293 în 2003 și această evoluție a continuat până la începutul anului 2006, când a fost stopată fraudulos eliberarea acestor documente de către inspectoratele fiscale de sector. Totodată, constatăm și creșterea sumelor acumulate: de la 6980 mii lei în 1999 până la 42282 mii lei în 2003.

De-a lungul anilor, domeniul dat a suferit și nenumărate schimbări, fapt la care indică simpla enumerare a documentelor oficiale emise în acest sens:

Hotărârile Guvernului

947/08.09.98 despre unele măsuri pentru punerea în aplicare a Legii Republicii Moldova nr.93-XIV din 15 iulie 1998 cu privire la patenta de întreprinzător - *abrogat* // *Monitorul Oficial* 85-86/906, 17.09.1998.

Legile Republicii Moldova

927/21.03.2002 pentru modificarea și completarea Legii nr. 93-XIV din 15 iulie 1998 cu privire la patenta de întreprinzător // *Monitorul Oficial* 46-48/310, 04.04.2002.

650/16.11.2001 pentru modificarea și completarea Legii nr. 93-XIV din 15 iulie 1998 cu privire la patenta de întreprinzător // *Monitorul Oficial* 147-149/1167, 06.12.2001.

686/19.11.99 pentru modificarea și completarea Legii cu privire la patenta de întreprinzător // *Monitorul Oficial* 1-4/10, 06.01.2000.

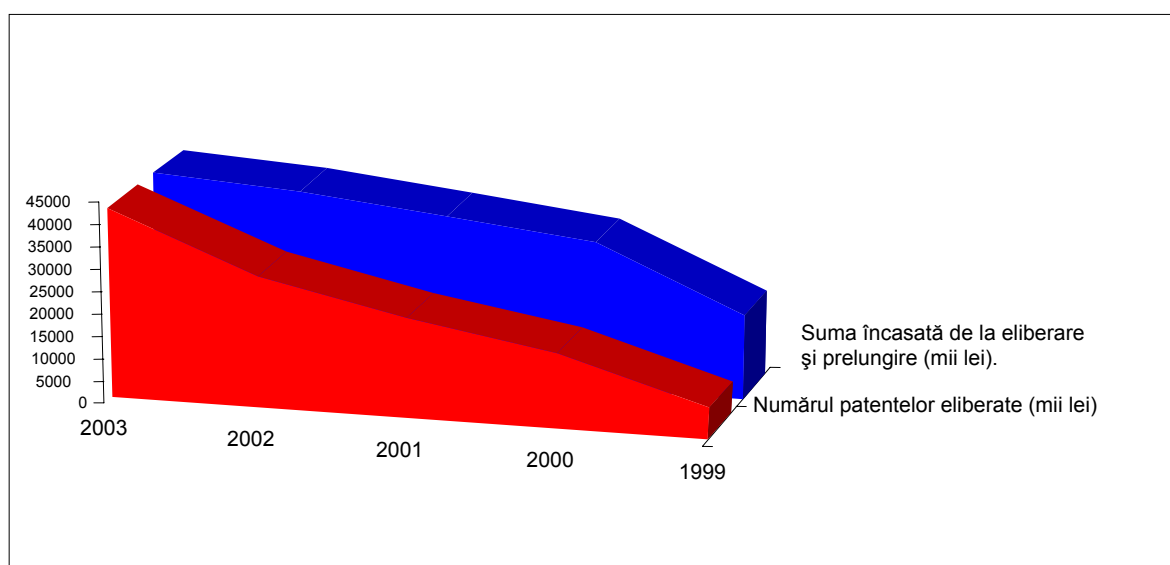
363/22.04.99 pentru modificarea Legii cu privire la patenta de întreprinzător // *Monitorul Oficial* 62-64/292, 17.06.1999.

93/15.07.98 cu privire la patenta de întreprinzător // *Monitorul Oficial* 72-73/485, 06.08.1998.

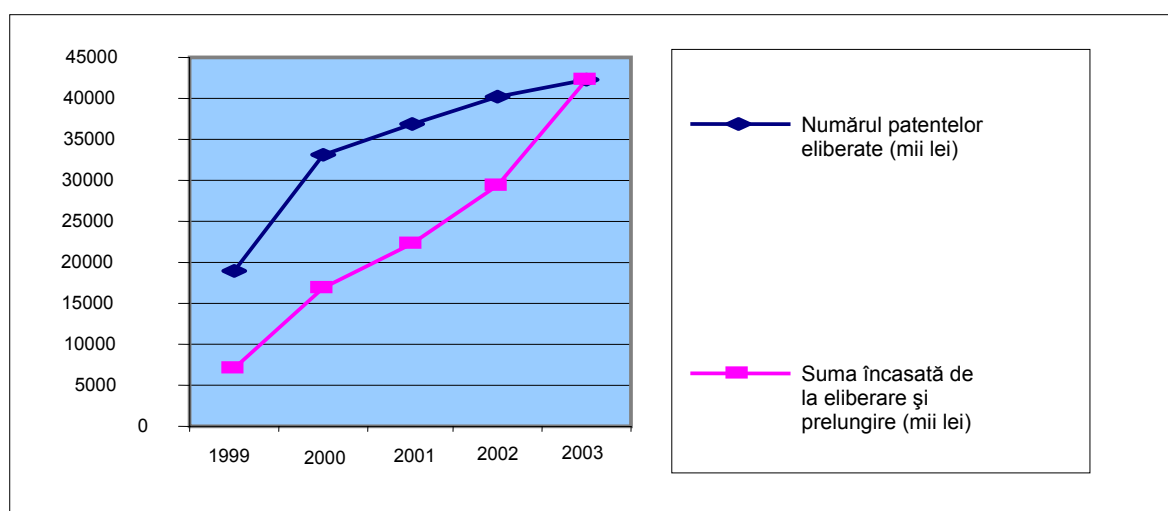
Plus încă 8 scrisori și ordine referitoare la domeniu.

Redacția recentă a legii și interdicția de a elibera patenta de întreprinzător pentru comerț va crea tensiuni în mediul de afaceri, va prejudicia crearea de noi locuri de muncă. Un lucru bun în societate este răsturnat de lobby-ul businessului mare.

În graficele de mai jos *patenta 1* și *patenta 2* se vede clar creșterea numărului de patente și creșterea sincronică a acumulărilor în buget. Pentru businessul mare ei deja sunt concurenți, fiind mobili și inventivi. Deși e cunoscut că este vorba de o problemă socială, ea este abordată ca obstacol în dezvoltarea comerțului și a businessului legal. Și acest lucru îl promovează în primul rând managerii întreprinderilor mari și medii. E un mesaj venit din trecut, din veacul trecut, dar persistă și astăzi.

patenta 1

patenta 2

Mecanismul primirii patentei de întreprinzător exclude orice nișă pentru funcționarii corupți. Iar corupția este un adevărat flagel cu impact direct asupra IMM-urilor din Moldova. Aceste plăți sunt peste tot și ele sunt cauzele unui mediu de afaceri instabil, nefavorabil, generate de procedurile fiscale instabile, sancțiunile

severe pentru încălcări și, evident, procedurile complicate și neclare. Concomitent avem de a face cu asimetria informației. În 2003, reprezentanții organelor de control din sectorul Botanică veneau în piețele de acolo cu o listă de câteva zeci de puncte și declarau fățiș agenților economici că orice ar și face aceștia, ei totuși sunt pasibili de amendă...

Economistul Josef Stiglitz, laureat al Premiului Nobel, în timpul vizitei sale în Moldova în 2002 a afirmat: „*La dezvoltarea economiei moldovei poate contribui crearea unui număr mare de întreprinderi mici*” (Chișinău, 18 iulie, 2002. INTERLIC).

De cele mai multe ori, momentele sociale sunt prezentate totalmente deformat, când e vorba de domeniul micului business. Iar patenta de întreprinzător este o parte integrantă a domeniului și ar putea avea o perspectivă bună. În Moscova, în baza patentei de întreprinzător antreprenorul poate angaja până la 10 lucrători, iar în Ucraina – până la 5 lucrători.

Amintim că cu cât mai dezvoltată economic este țara cu atât nivelul de trai este mai înalt și atitudinea față de business este mai adecvată. Exemplu în acest sens sunt SUA, Germania, Japonia. Soluția ideală este politica avansată a statelor în ce privește dezvoltarea micului business ca factor de stabilitate socială. Deci, nu puteam spune că nu sunt propuse soluții în vederea îmbunătățirii situației în Republica Moldova.

Prezentat la 13.02.2007